

RAPORT DE ACTIVITATE

*în Comisia comună permanentă a Camerei Deputaților și Senatului pentru
exercitarea controlului parlamentar asupra activității SRI¹*

Deputat Lucian Stanciu-Viziteu

Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România (USR) - Camera Deputaților

¹*Baza legală a acestui raport - Hotărârea 30/1993 a Parlamentului României,
Articol 7 (1) Anual, în ședința comună a celor două Camere, comisia prezintă un raport referitor la activitatea
desfășurată de către aceasta. Raportul se prezintă în termen de 5 luni de la încheierea anului anterior.*

CUPRINS

RAPORT DE ACTIVITATE	1
I. Sumar executiv.....	3
II. REZUMAT	3
III. ARGUMENT.....	4
I. Baza legală de funcționare a SRI.....	5
II. Mijloace de control și coordonare asupra SRI.....	6
III. Comisia de control SRI din Parlamentul României	8
IV. Protocoalele secrete. Cine, ce, cum și mai ales de ce?	9
V. Sunt protocoalele legale? Dar necesare?	10
VI. Pot conține aceste protocoale ceva ilegal?.....	17
VII. Originea și necesitatea protocolului SRI – PICCJ.....	20
VIII. De ce erau secrete aceste protocoale?.....	23
IX. Corupția și Serviciul Român de Informații	23
Audierile comisiei. Show și voie bună.....	26
X. Activitatea SRI față de activitatea organelor de urmărire penală.....	29
XII: Carențe legislative care afectează munca comisiei de control SRI.....	32
XI. Concluzii.....	34
Anexa 1 – Mandate	38
Mandatele de siguranță națională	38
Mandatele de supraveghere tehnică (analiza începând cu anul 2010).....	39
Anexa 2 - Expertiza juridică a SRI	40

I. Sumar executiv

Cine verifică dacă SRI încalcă legea?

Controlul asupra SRI se exercită din patru direcții: a) CSAT, compus din Președintele României și o serie de miniștri, b) Comisia de control parlamentar compusă din 9 parlamentari din toate grupurile parlamentare, c) Curtea de Conturi, instituție independentă care verifică cheltuirea fondurilor publice în cadrul SRI, d) Directorul SRI, cadrul civil, propus de Președintele României și votat de către Parlament, care are acces total la orice aspect din cadrul SRI și poate să informeze nemijlocit Președintele și Guvernul. Detalii în secțiunea II din acest document.

Sunt protocoalele inter-instituționale cu SRI legale?

Da, aceste documente sunt prezumate legale în virtutea principiului legalității actelor administrative. Verificarea de legalitate se poate realiza doar de către instanța de contencios administrativ. Detalii în secțiunea V din acest document.

II. REZUMAT

Am încercat în următoarele pagini să răspund unor chestiuni extrem de importante pentru societatea românească, care din păcate sunt analizate și comentate din unghiuri politice și nu din perspectiva legii.

Trebuie să ne amintim că fenomenele de corupție au devenit o vulnerabilitate la adresa securității naționale prin decizia politică a Președintelui României, transpusă în Strategia de Securitate Națională a României și aprobată de Parlamentul României. Din acel moment, Serviciul Român de Informații a devenit un jucător activ și legal în combaterea corupției din România. La acel moment SRI era singurul capabil să asigure operațiuni de ascultare și de urmărire operativă a celor despre care existau informații că au participat la acte de corupție grave.

În momentul de față, SRI și DNA sunt atacate dintr-o parte a spectrului politic tocmai pentru că această colaborare a produs în ultimii ani sute de condamnări din rândul politicianilor, a oamenilor de afaceri sau chiar a unor persoane ce făceau parte din sistemul de securitate națională. Tocmai de aceea, atacul la DNA cuprinde în ultimii ani și atacuri la SRI.

Alegerile din 2016 au adus la guvernare un partid condus de un condamnat penal trimis în judecată acum și în alte dosare. Din acel moment, atacurile la adresa DNA și SRI s-au mutat din registrul declarațiilor în Guvern și în Parlament.

De când fac parte din comisia de control a SRI am cerut în mai multe rânduri conducerii să facem controale specifice la sediile Serviciului Român de Informații. Am fost refuzat de

fiecare dată. În locul unor controale clare, domnul Manda a preferat să-și mute “activitatea” de control în media, acolo unde a venit cu informații mincinoase precum povestea cu cei șase milioane de români ascultați de SRI. Încă de la începutul mandatului am solicitat conducerii comisiei să renunțe la prezența unor angajați SRI care se ocupă cu tehnoredactarea ședințelor. Domnul Manda a refuzat categoric, deși prin prezența acelor persoane activitatea comisiei era și este total vizibilă pentru SRI.

Am înțeles astfel că pe domnul Manda nu îl interesează să conducă o comisie puternică și independentă care să facă un control civil real la SRI ci mai degrabă să ofere impresia că se luptă cu instituția.

În acest raport am încercat să aduc la lumină activitatea SRI din perspectiva ansamblului de acte normative care o ghidează. Deși nu mi-am propus acest lucru, următoarele pagini oferă argumente juridice și de bun simț ce pot contracara propaganda PSD-ALDE-UDMR.

III. ARGUMENT

Am decis să scriu acest raport din două motive majore. În primul rând, doresc ca acesta să fie considerat o sinteză a activității mele din comisie și o dovadă a modului în care am încercat să-mi fac datoria de parlamentar și de reprezentant al poporului român. În al doilea rând, acest raport își dorește să răspundă, măcar parțial, la câteva dintre întrebările și nelămuririle din spațiul public.

Am scris aceste rânduri cu gândul la jurământul pe care l-am depus în Parlament în ziua în care mi-am preluat mandatul, dar și cu gândul la poporul român care este în mod constant ținta unor operațiuni de propagandă și de război informațional. Am înțeles în acest an că Serviciul Român de Informații (SRI) nu este perfect. Sunt sigur că s-au făcut greșeli, că se fac și că încă se vor mai face. Dar am mai înțeles ceva. Cei care atacă activitatea SRI nu o fac cu gândul că acest serviciu trebuie să devină unul mai democratic, mai performant și nici pentru a crește cu adevărat controlul parlamentar asupra acestuia. Cei care atacă SRI astăzi o fac doar pentru că această instituție a participat în ultimii ani la lupta împotriva corupției din România.

Tocmai de aceea, deși au trecut 28 de ani de la dispariția oficială a sistemului represiv politic din care făcea parte și Securitatea, Serviciul Român de Informații încă este privit cu neîncredere și mai nou cu ostilitate, mai ales dintr-o anumită zonă a eșichierului politic. Deși există o certitudine cu privire la aportul laudabil al SRI în lupta împotriva spionilor, teroriștilor

și a trădătorilor, apare totuși o ambivalență reprezentată de posibilitatea SRI de a derula acțiuni invazive în viața privată a cetățenilor români. În mod natural, și dublat de istoricul dureros lăsat de regimul comunist, apar câteva întrebări firești: SRI ne ascultă ilegal? Ce fac cu materialele obținute, pot abuza de ele pentru interese private? Cum știm că SRI nu abuzează de uneltele pe care i le încredințăm?

În teorie, instituțiile de control democratic asupra SRI, în special comisia de control parlamentar, ar trebuie să fie cea care să răspundă la aceste întrebări, să ia măsuri în cazul unor abateri și să se asigure ca instituția își îndeplinește mandatul în limitele legii, ca respecta drepturile și libertățile cetățenilor și folosește în mod eficient banii publici, dar mai ales informațiile obținute.

În practica ultimului an, comisia de control parlamentar asupra SRI a fost politizată excesiv de către majoritatea PSD-ALDE-UDMR, aceasta ajungând să fie un amplificator al unor acuzații neprobate. SRI este tratat de către majoritatea parlamentară ca un amic, prin laudele aduse pentru lupta contra unor amenințări la securitatea națională (terorism, spionaj etc), dar în același timp este tratat ca un inamic pentru rolul pe care l-a avut (prin obligațiile legale pe care le-a respectat) în a combate fenomenul corupției (vulnerabilitate și amenințare consfințite legal).

Acest raport va încerca să ofere răspunsuri obiective la câteva dintre întrebările de mai sus și la final să ofere soluții pentru rezolvarea instituțională a numeroaselor dileme și suspiciuni de ilegalitate.

I. Baza legală de funcționare a SRI

SRI funcționează în baza Legii Nr. 14/1992. Serviciul Român de Informații organizează și execută activități pentru culegerea, verificarea și valorificarea informațiilor necesare **cunoașterii, prevenirii și contracarării** oricăror acțiuni care constituie, potrivit legii, **amenințări la adresa siguranței naționale a României** (Art. 2 din Legea Nr. 14/1992). Activitatea SRI este organizată și coordonată de Consiliul Suprem de Aparare a Țării (Art. 1, Art. 6 alin.(c), Art. 15, Art.26, Art.33 și Art. 42 (cheltuieli) din Legea Nr. 14/1992). Conducerea SRI este asigurată efectiv de către Directorul SRI, cadru civil, numit de

Președintele României și votat de Parlamentul României. Conducerea SRI este obligată să pună în aplicare hotărârile CSAT².

II. Mijloace de control și coordonare asupra SRI

Instituție care verifică	Componenta	Rol	Lege
Consiliul Suprem de Apărare a Țării (CSAT)	Formată ³ din Președintele României, 6 miniștri și șefii SRI și SIE, Șeful Statului Major a Armatei Române și consilierul prezidențial pe probleme de securitate națională;	Activitatea SRI este organizată și coordonată de CSAT ⁴ aproba și realizează: 1) planurile generale de căutare a informațiilor prezentate de instituțiile și structurile cu atribuții în domeniul siguranței naționale; 2) principalele direcții de activitate și măsurile generale necesare pentru înlăturarea amenințărilor la adresa siguranței naționale; 3) Planificarea, evidența, utilizarea, justificarea și controlul cheltuielilor operative destinate realizării activității specifice Serviciului Român de Informații se efectuează în conformitate cu regulile generale în această materie, aprobate de Consiliul Suprem de Apărare a Țării.	Legea Nr. 415 din 27 iunie 2002

²Legea de organizare a CSAT nr 415/2002, Art 3. In exercitarea atribuțiilor ce îi revin, Consiliul Suprem de Apărare a Țării emite hotărâri, potrivit legii, care sunt obligatorii pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice la care se referă. Acestea răspund, în condițiile legii, de măsurile luate pentru punerea lor în aplicare.

³Legea nr. 415 din 27 iunie 2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării - Art 5 (3) Membrii Consiliului Suprem de Apărare a Țării sunt: ministrul apărării naționale, ministrul de interne, ministrul afacerilor externe, ministrul justiției, ministrul industriei și resurselor, ministrul finanțelor publice, directorul Serviciului Român de Informații, directorul Serviciului de Informații Externe, șeful Statului Major General și consilierul prezidențial pentru securitate națională.

⁴Legea Nr 14 din 24 februarie 1992 privind funcționarea SRI, Art. 1

	Deciziile se iau prin consens.		
Directorul SRI	Cadrul civil	Serviciul Român de Informații este condus de un director, cu rang de ministru, numit de Camera Deputaților și Senat în ședința comună, la propunerea Președintelui României, în urma audierii celui propus de către comisia însărcinată să exercite controlul parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații, care va prezenta un raport în fața celor două Camere ale Parlamentului. ⁵	Legea Nr. 14/1992
Curtea de Conturi	Funcționari	Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. Curtea de Conturi își desfășoară activitatea în mod autonom, în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Constituție și în prezenta lege, și reprezintă România în calitatea sa de instituție supremă de audit în organizațiile internaționale ale acestor instituții.	Legea Nr. 194/1992

⁵ Legea nr 14 din 24 februarie 1992 privind funcționarea SRI, Articolul 23.

Comisia parlamentar a de control asupra SRI	Parlamentari	Comisia veghează la îndeplinirea de către Serviciul Român de Informații a misiunilor ce îi revin în conformitate cu prevederile legale în vigoare și efectuează un control concret și permanent asupra activităților Serviciului Român de Informații.	Hotărârea Parlamentului României Nr. 30/1993
---	--------------	---	--

III. Comisia de control SRI din Parlamentul României

Comisia parlamentară de control funcționează în baza propriului regulament și a Hotărârii Nr 30 din 1993. Comisia poate realiza controale de fond la orice sediu al SRI, poate solicita orice documente și informații (cu excepția operațiunilor în derulare) și poate audia orice cadru SRI sau orice persoană care poate aduce informații pentru îndeplinirea obiectivelor comisiei.

Ținând cont de puterile legale ale acestei comisii parlamentare se poate deduce că depinde doar de voința politică a Parlamentului să exercite un control credibil și riguros asupra SRI și să răspundă cetățenilor la întrebările din preambul. Credibilitatea acestui control depinde și de credibilitatea comisiei parlamentare și implicit de credibilitatea Parlamentului în sine ca instituție. În consecință, credibilitatea controlului asupra SRI și credibilitatea SRI este proporțională cu activitatea și credibilitatea parlamentarilor, percepută de cetățeni prin congruența dintre acțiunile acestora și interesele cetățenilor.

S-a vorbit în ultimii ani despre faptul că SRI ar controla de fapt o parte din membrii comisiei care teoretic controlează activitatea instituției. Adesea m-am întrebat cum poate fi controlată o persoană onestă, fără niciun fel de probleme penale și fără un trecut complicat? Cred că o astfel de persoană nu poate fi controlată. Cu toate acestea, o parte din liderii partidelor politice care trimit parlamentari în comisii au fost condamnați sau au procese în derulare. O parte din cei care de-a lungul timpului au fost membri ai comisiei au avut procese sau chiar condamnări. Acest lucru ne face să ne întrebăm dacă nu cumva cei care vorbesc cel mai tare despre presupusele abuzuri sau încălcări ale legii sunt de fapt cei mai susceptibili de a fi șantajabili?

IV. Protocoalele secrete. Cine, ce, cum și mai ales de ce?

La scurt timp după alegerile parlamentare din decembrie 2016 au apărut o serie de dezvăluiri, anchete și cercetări parlamentare ca urmare a declarațiilor fugarului Sebastian Ghiță, fost deputat, și seria de articole publicate de Dan Andronic sub titlul “*Noi suntem statul*”. Este prima dată când se vorbește în spațiul public despre un așa-numit “*binom SRI-DNA*” care ar fi “manipulat” alegeri prezidențiale și s-ar fi substituit puterii alese în stat și ulterior despre o colaborare “ilegală” între SRI și procurori.

În urma diverselor articole de presă care vorbesc despre colaborări între SRI și DNA, comisia de control parlamentar asupra SRI, sub conducerea senatorului Țuțuianu, a desfășurat o verificare și a conchis că nu sunt elemente care să indice încălcarea legii. “***Protocoalele sunt o formă legală, firească și normală în cooperare interinstituțională care stabilește responsabilitatea fiecărei instituții.***”, declara preșdintele comisiei de control parlamentar asupra SRI, Andrei Țuțuianu în 28 februarie 2017. Domnul Țuțuianu, vă reamintesc, era și este parlamentar PSD.

La finalul primei sesiunii legislative din anul 2017, senatorul Adrian Țuțuianu era demis din fruntea comisiei de către majoritatea PSD-ALDE (și din funcția de ministru al Apărării). În septembrie 2017 acesta a fost succedat de către senatorul Claudiu Manda la conducerea comisiei de control SRI. Începând cu septembrie 2017 subiectul “binomului” și al protocoalelor încheiate de SRI este reluat. La 9 luni după, în mai 2018, subiectul este în continuare mediatizat, iar comisia nu a exprimat nicio opinie. Vicepreședintele comisiei, M. Cucșa, deputat ALDE, a exprimat public⁶ o poziție: “*Protocolul încheiat de către SRI cu Parchetul General conține încălcări flagrante ale procesului penal, eludând principiile prevăzute în legea fundamentală a țării, dar și în legislația penală*”.

În replică, senatorul PSD Țuțuianu a arătat că, de principiu, protocoalele de cooperare reprezintă o formă legală, firească și necesară de cooperarea inter-instituțională, care stabilește atribuțiile fiecărei instituții co-semnatore. „**SRI a încheiat protocoale începând cu 1992 la**

⁶ <http://www.mediafax.ro/social/vicepresedintele-comisiei-sri-despre-colde-a-am-avut-impresia-ca-traieste-intr-o-realitate-paralela-17122334>

<http://www.mediafax.ro/politic/adrian-tutuianu-eduard-hellvig-directorul-sri-a-decis-denuntarea-protocoalelor-care-nu-se-coreleaza-cu-modificarile-legislative-protocol-sri-piccj-timp-de-7-ani-16177019>

<https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/evenimente/a-tutuianu-protocoalele-sri-sunt-legale-si-normale-678639>

inițiativa sa, a altor instituții, unele aprobate prin hotărâre a CSAT. Protocoalele sunt bilaterale sau multilaterale, marea majoritate au caracter secret de stat pentru că privesc obiective, resurse și informații ale SRI.

Au existat și există protocoale cu MAI, MApN, SIE, STS, SPP, ministerul Justiției, ministerul Transporturilor, ministerul Comerțului, ministerul Sănătății”, a mai spus Țuțuianu.

V. Sunt protocoalele legale? Dar necesare?

Din diverse motive juridice, dar și istorice, colaborarea inter-instituțională din România este cel mai adesea descrisă într-un mod concret, iar acest lucru asigură predictibilitate și o definire clară a limitelor colaborării, în cadrul unor protocoale inter-instituționale. Această practică este larg răspândită așa că aproape toate instituțiile statului au încheiat protocoale de colaborare⁷⁸⁹¹⁰¹¹¹². O analiză în orice motor de căutare online după sintagma “*protocol de colaboare*”, alături de numele unei instituții, va oferi rezultate de fiecare dată.

Protocoalele creează premisele unor colaborări instituționale predictibile și auditabile. Aceste protocoale prezintă modul în care două instituții cooperează prin schimb de informații, expertiză și bunuri. Mai mult, prin aceste protocoale se realizează o trasabilitate a relației inter-instituționale și astfel se poate, oricând, verifica modul în care cele două instituții au colaborat. În lipsa unui protocol, membrii celor două instituții ar avea întâlniri sau schimburi de informații ad-hoc, nestandardizate și fără posibilitatea unei verificări sau auditări ulterioare (în cazul sesizării unor abuzuri). Astfel încât, existența unui protocol de colaborare între SRI și alte instituții introduce o rigoare în schimbul de resurse, cât și o măsură de transparentizare și control asupra acestui proces - fiecare schimb de document fiind realizat unitar și trasabil.

⁷ PSD: <https://www1.agerpres.ro/politica/2016/09/20/psd-a-incheiat-un-protocol-de-colaborare-cu-institutul-elie-wiesel-foto--16-42-12>

⁸ MAE-MAI: <http://jurnalul.ro/stiri/social/protocol-de-colaborare-mae-si-mai-pentru-sprijin-in-situatii-de-urgenta-764001.html>

⁹ ANI: <https://www.juridice.ro/556507/protocol-de-colaborare-ani-mcsi.html>

¹⁰ ANAF: <https://www.juridice.ro/wp-content/uploads/2017/02/comunicat-ANAF-4.pdf>

¹¹ INM: <http://www.inm-lex.ro/displaypage.php?p=140>

¹² ANPC: <http://www.anpc.gov.ro/categorie/1240/protocoale-de-colaborare--parteneriate>

Așadar, orice abuz reclamat poate fi investigat de către organele abilitate (comisie de control parlamentar, procuratura, etc.).

Astfel de protocoale reprezintă acte administrative emise de autoritățile statului. Actele administrative se bucură de prezumpția de legalitate¹³. Mai mult, nerespectarea actelor administrative, emise în baza legii, ar echivala cu nerespectarea legii. Prin legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 se prevăd căi de contestare a legalității prin care un act administrativ¹⁴ poate fi anulat sau suspendat.

În mod special, pentru Serviciul Român de Informații, legea de organizare prevede **obligativitatea colaborării inter-instituționale**. În consecință, SRI a încheiat numeroase protocoale cu diverse instituții. Pornind de la Articolul 14¹⁵ din Legea nr. 14/1992 putem înțelege că SRI este obligat să încheie protocoale de colaborare cu orice instituție publică atât timp cât această colaborare poate contribui la îndeplinirea atribuțiilor legale și nu contravine altor legi.

Există și o altă serie de prevederi legale care impune o colaborare între SRI și alte instituții, în special între SRI și parchetele Ministerului Public. Conform legilor enumerate mai jos, SRI este obligat ca în orice moment să ofere asistență prin informații care ar putea ajuta o cauză penală. În același fel procurorii de caz pot obține date și informații de la orice persoană, instituție sau într-un mod anonim.

Informările de la orice persoană, instituție sau informările anonime pot constitui baza unei sesizări din oficiu¹⁶ a unui procuror pentru începerea unui dosar penal. Informările realizate de SRI, în baza legilor de mai jos, pot duce la același tip de sesizare din oficiu. Aceste

¹³ Antonie Iorgovan, Profesor la Universitatea din Bucuresti – Tratat de Drept Administrativ, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Volumul 1 , pag 314-315

¹⁴ Chiar dacă protocolul SRI-PICCJ era clasificat, legea protecției informațiilor clasificate nr 182/2002 prevede la articolul 20 (coroborat cu art 24 alin 5) căi de atac în contencios

¹⁵ Legea nr. 14 din 24 februarie 1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații. Articolul 14. În îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, Serviciul Român de Informații colaborează cu Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Public, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Economiei și Finanțelor, Direcția Generală a Vămirilor precum și cu celelalte organe ale administrației publice. Organele prevăzute la alin.1 au obligația să-și acorde reciproc sprijinul necesar în îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de lege.

¹⁶ Codul de procedura penală, Art. 288, Alin (1) Organul de urmărire penală este sesizat prin plângere sau denunț, prin actele încheiate de alte organe de constatare prevăzute de lege ori se sesizează din oficiu.

informări pot ajunge la procuror și în timpul urmăririi penale și nu constituie în sine probe astfel încât ele nu se regăsesc în dosarul de urmărire penală.

Este lesne de înțeles de ce PSD, condus de un condamnat penal, susține că informările SRI către Parchete au fost “ilegale”, trebuiau să “ajungă în dosar” etc, dar ignoră că același tip de informări putea veni de la orice anonim sau orice altă instituție.

Obligație de colaborare impusa	Baza legală
SRI obligat să informeze DNA	<p>ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ Nr. 43* din 4 aprilie 2002 privind Direcția Națională Anticorupție</p> <p>Art. 14</p> <p>(3) Serviciile și organele specializate în culegerea și prelucrarea informațiilor au obligația de a pune la dispoziție Direcției Naționale Anticorupție, de îndată, datele și informațiile deținute în legătură cu săvârșirea infracțiunilor privitoare la corupție.</p> <p>(4) Serviciile și organele specializate în culegerea și prelucrarea informațiilor, la cererea procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție sau a procurorului anume desemnat de acesta, îi vor pune la dispoziție datele și informațiile prevăzute la alin. (3), neprelucrate.</p> <p>(5) Nerespectarea obligațiilor prevăzute la alin. (1) - (4) atrage răspunderea juridică, potrivit legii.</p>
SRI obligat să informeze organele de urmărire penală	<p>Legea nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție</p> <p>Art. 23</p> <p>(1) Persoanele cu atribuții de control sunt obligate să înștiințeze organul de urmărire penală sau, după caz, organul de constatare a săvârșirii infracțiunilor, abilitat de lege, cu privire la orice date din care rezultă indicii că s-a efectuat o operațiune sau un act ilicit ce poate atrage răspunderea penală, potrivit prezentei legi.</p> <p>(2) Persoanele cu atribuții de control sunt obligate, în cursul efectuării actului de control, să procedeze la asigurarea și conservarea urmelor infracțiunii, a corpurilor delictive și a oricăror mijloace de probă ce pot servi organelor de urmărire penală.</p>
SRI este obligat să informeze DIICOT	<p>Ordonanța de urgență nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative</p> <p>(3) Serviciile și organele specializate în culegerea și prelucrarea informațiilor au obligația de a sesiza conform dispozițiilor legale și de a pune de îndată la dispoziția Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism toate datele și informațiile deținute în legătură cu săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 11.</p>

	<p>(4) Serviciile și organele specializate în culegerea și prelucrarea informațiilor, în condițiile prevăzute de reglementările proprii de organizare și funcționare, la cererea procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sau a procurorului anume desemnat de acesta, îi vor pune la dispoziție toate datele și informațiile prevăzute la alin. (3), neprelucrate.</p>
<p>SRI este obligat să pună la dispoziție informații organelor de urmărire penală</p>	<p>LEGE nr. 51 din 29 iulie privind securitatea națională a României</p> <p>Articolul 11</p> <p>În cazul în care din verificările și activitățile specifice prevăzute la art. 9 și 10 rezultă date și informații care indică pregătirea sau săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, acestea sunt transmise organelor de urmărire penală în condițiile prevăzute de art. 61 din Codul de procedură penală.</p> <p>Articolul 21</p> <p>(1) Datele și informațiile de interes pentru securitatea națională, rezultate din activitățile autorizate, dacă indică pregătirea sau săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, sunt reținute în scris și transmise organelor de urmărire penală.</p>
<p>SRI este obligat să încheie protocoale</p>	<p>ORDONANȚĂ DE URGENTĂ 6/2016 privind unele măsuri pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică dispuse în procesul penal</p> <p>Art. IV. — Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 3 martie 1992, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 8, după alineatul 1 se introduc două noi alineate, alineatele 2 și 3, cu următorul cuprins:</p> <p><i>„Pentru relația cu furnizorii de comunicații electronice destinate publicului, Centrul Național de Interceptare a Comunicațiilor din cadrul Serviciului Român de Informații este desemnat cu rolul de a obține, prelucra și stoca informații în domeniul securității naționale. La cererea organelor de urmărire penală, Centrul asigură accesul nemijlocit și independent al acestora la sistemele tehnice în scopul executării supravegherii tehnice prevăzute la art. 138 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală. Verificarea modului de punere în aplicare în cadrul Centrului Național de Interceptare a Comunicațiilor a executării acestor supravegheri tehnice se realizează potrivit art. 301 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.</i></p>

	<i>Condițiile concrete de acces la sistemele tehnice al organelor judiciare se stabilesc prin protocoale de cooperare încheiate de Serviciul Român de Informații cu Ministerul Public, Ministerul Afacerilor Interne, precum și cu alte instituții în cadrul cărora își desfășoară activitatea, în condițiile art. 57 alin. (2) din Codul de procedură penală, organe de cercetare penală speciale.”</i>
Ministerul Apărării Naționale încheie protocoale	Legea nr. 473/2004 privind planificarea apărării Art. 12. - Pentru punerea în aplicare a Planurilor operaționale de întrebuintare a forțelor, Ministerul Apărării Naționale poate încheia protocoale de cooperare cu alte ministere, agenții și organisme guvernamentale.
Toate cadrele SRI sunt obligate să informeze procuratura	Codul Penal ¹⁷ - Art. 267. Omisiunea sesizării (1) Funcționarul public ¹⁸ care, luând cunoștință de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală în legatuă cu serviciul în cadrul căruia își îndeplinește sarcinile, omite sesizarea de îndată a organelor de urmărire penală se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă. (2) Când fapta este săvârșită din culpa, pedeapsa este închisoarea de la 3 luni la un an sau amendă.

¹⁷ Vechiul Cod Penal prevede obligații similare

¹⁸ Conform Legii 14/1992, Articolul 35 Cadrele din sectoarele operative ale Serviciului Român de Informații sunt funcționari publici care îndeplinesc atribuții ce implică exercițiul autorității de stat, având toate drepturile și obligațiile prevăzute de lege pentru această calitate.

Legea 14/1992 instituie și o obligație¹⁹ față de organele de urmărire penală de a comunica către SRI informații. **“Organele de urmărire penală au obligația să comunice Serviciul Român de Informații orice date sau informații privitoare la siguranța națională, rezultate din activitatea de urmărire penală.”**

Cum s-ar putea pune în aplicare aceasta obligație în lipsa unui cadru administrativ, concretizat prin ordine interne sau protocoale inter-instituționale, care să explice cum este informat SRI, cine verifică ce informații privesc sau nu siguranța națională, mai ales în contextul în care conceptul de siguranță națională nu este definit de lege? Un schimb de informații ad-hoc ar fi de preferat?

Practica încheierii unor protocoale care să definească clar schimbul de informații între serviciile secrete și alte instituții este una internațională și menționată în diverse studii. Pentru exemplificare citez dintr-o studiu²⁰ cu titlul **“SERVICIILE DE INFORMAȚII ÎN ECHILIBRUL INTER-INSTIȚUȚIONAL”**, realizat de organizația non-profit Transparency International²¹.

“Elaborarea de protocoale: Schimbul de informații între servicii și instituțiile statului trebuie să decurgă în baza unor protocoale. Astfel de protocoale ar trebui să includă și: proceduri pentru asigurarea unor piste de audit clare, inclusiv prin registre permanente care să conțină toate informațiile transmise între instituții; autorizațiile din partea organului care transmite, dar și al celui care primește informațiile; respectiv să clarifice modul în care schimbul de informații urmează să fie revizuit de organisme de monitorizare competente.”

Din toate motivele expuse mai sus putem considera că existența în sine a unor protocoale de colaborare între SRI și alte instituții ale statului are o bază legală și protocoalele în sine sunt prezumate legale.

¹⁹ Legea 14/1992 Articolul 12

În cazul constatării unei infracțiuni flagrante la regimul siguranței naționale stabilit de lege, a unui atentat sau act terorist ori a unor tentative sau acte preparatorii la asemenea infracțiuni, dacă sunt pedepsite de lege, cadrele Serviciului Român de Informații pot reține pe făptuitor, predându-l de îndată organelor judiciare competente împreună cu actul de constatare și corpurile delictive.

La solicitarea organelor judiciare competente, cadre anume desemnate din Serviciul Român de Informații pot acorda sprijin la realizarea unor activități de cercetare penală pentru infracțiuni privind siguranța națională.

Organele de urmărire penală au obligația să comunice Serviciul Român de Informații orice date sau informații privitoare la siguranța națională, rezultate din activitatea de urmărire penală.

²⁰ https://www.transparency.org.ro/stiri/comunicate_de_presa/2015/16iunie/Policy%20Paper_Serviciile%20de_%20Informatii%20in%20Echilibrul%20Interinstitutional.pdf

²¹ Transparency International Romania/Asociația Română pentru Transparență (TI-RO) este o organizație neguvernamentală care are ca prim obiectiv prevenirea și combaterea fenomenului corupției, la nivel național și internațional, în special prin activități de cercetare, documentare, informare, educare și sensibilizare a opiniei publice.

Mai mult, absența acestor protocoale nu poate opri colaborarea SRI cu alte instituții ale statului ținând cont că obligativitatea acestei colaborări este menționată explicit în lege. Colaborarea SRI – PICCJ funcționează acum în baza legilor, chiar dacă nu mai există un protocol inter-instituțional în vigoare.

VI. Pot conține aceste protocoale ceva ilegal?

Răspunsul este evident: Da. Această potențială ilegalitate trebuie însă dovedită prin sentința unui judecător și nu în studiourile TV. Orice document poate conține prevederi care încalcă legile în vigoare. Taxa de mediu impusă de Guvernul României este un exemplu notabil al unui act administrativ, intrat în vigoare și care a produs obligații pentru cetățeni și a fost dovedit ulterior ilegal²².

Cine se poate pronunța, **cu deplină autoritate**, despre ilegalitatea sau efectele adverse ale acestor protocoale?

1. Instanța de contencios administrativ - persoanele care se consideră vătămate într-un drept sau interes legitim pot sesiza instanța conform Legii nr. 554/2004 și instanța poate anula actele administrative care încalcă legea²³. Precedente legate de anularea sau suspendarea în instanța a unor protocoale de colaborare inter-instituționale există²⁴.
2. Instanța de drept civil/penal - probele obținute de către procurori cu sprijinul SRI, în baza unor protocoale de colaborare inter-instituționale, pot fi supuse unor verificări de legalitate în decursul proceselor. Această metodă este folosită în cadrul proceselor pe rol și a dus cu succes la invalidarea unor probe.

²²Un exemplu faimos este taxa de mediu introdusă de Guvernul României. Această taxă a fost prezumată legal și a fost impusă cetățenilor (cei care nu s-au conformat au încălcat legea). Curtea de Justiție a Uniunii Europene a declarat această taxă drept parțial ilegală și a obligat Guvernul României la rambursarea încasărilor. https://www.avocatnet.ro/articol_43475/Timbrul-de-mediu-declarat-par%C5%A3ial-ilegal-de-CJUE-Ce-trebuie-s%C4%83-%C5%9Ftii.html

²³ Autorul nu are cunoștință despre existența vreunei sentințe de contencios administrativ referitoare la prevederi ale protocolului SRI - PICCJ sau al vreunui alt protocol încheiat de SRI.

²⁴<http://amfms.ro/avocatii-au-anulat-protocolul-anaf-cn-as-fara-a-scapa-de-contributia-restanta-la-asigurarile-de-sanatate/>

3. Consiliul Superior al Magistraturii - se poate pronunța, în cazul colaborării SRI cu instituții din cadrul sistemului judiciar, dacă aceste protocoale au afectat sau nu independența sistemului judiciar*²⁵.

Dacă prezumăm legalitatea acestor protocoale, și în special în cazul colaborării SRI cu instituții ce aparțin sau se apropie de zona de punere în aplicare a legii, rămâne în sarcina comisiei parlamentare să verifice modul în care aceste protocoale au fost efectiv puse în aplicare și dacă în practică s-au respectat legile în vigoare.

În cadrul controlului concret, comisia a desfășurat o serie de acțiuni care au adus lumină asupra modului de punere în aplicare al acestui protocol.

- a) Audierea unui procuror (fost procuror DNA) - în cadrul audierii, acesta a menționat că nu a sesizat vreo ingerință din partea SRI asupra modului în care procurorii DNA își conduceau anchetele penale. Mai mult, procurorul a explicat că orice ingerință a SRI asupra autorității procurorului putea fi oprită prin pârghiile pe care orice procuror le are la dispoziție - codul penal și codul de procedură penală, șefii ierarhici și CSM. Din informările cerute nu am aflat despre existența unei plângeri din partea unui magistrat față de comportamentul unor cadre SRI care le-ar putea afecta independența.
- b) Controlul la departamentul juridic al SRI - în urma controlului au fost obținute documente legate de istoricul colaborării SRI - PICCJ, despre diligența purtată de specialiștii SRI-PICCJ în redactarea și îmbunătățirea protocolului și în special despre grija de a înlătura suspiciuni legate de implicarea SRI în acte de urmărire penală.

Majoritatea PSD-ALDE-UDMR a refuzat, până acum, realizarea unui control efectiv în cadrul unităților SRI relevante în a verifica modul practic de punere în aplicare a acestor protocoale (unitatea de interceptare sau unitatea pentru apărarea Constituției).

Mituri propagate în	Realitatea
----------------------------	-------------------

²⁵ Autorul acestui raport a sesizat CSM pentru a verifica dacă existența sau conținutul acestui protocol are vreun impact asupra independenței justiției.

spațiul public	
Cine a semnat protocol cu SRI înseamna ca a devenit “informator” la SRI.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liviu Dragnea a semnat un protocol cu SRI. Deci este “informator” SRI? 2. Obținerea de informații este vitală pentru securitatea națională și oferirea de astfel de informații este chiar o obligație legală prevăzută în Constituție, art 55 alin (1) <i>“Cetățenii au dreptul și obligația să apere România”</i>. 3. Ostracizarea și blamarea celor care “informează” este specifică grupărilor mafioate. Practica este cunoscută sub numele de “omerta”.
Protocoalele cu SRI sunt “dovada statului paralel”	<p>Ministrul Apărării, Mihai Viorel Fifor, membru PSD, răspunde la interpelarea autorului și spune că nu are informații despre existența unui stat paralel²⁶</p> <p>Ministrul de Interne, Carmen Dan, membru PSD, spune ca MAI nu se ocupă de combaterea unui stat paralel.</p>

²⁶<http://www.cdep.ro/pls/parlam/interpelari2015.detalii?idi=50519&idl=1>

VII. Originea și necesitatea protocolului SRI – PICCJ

Dintre protocoalele obișnuite de schimb de informații, care au început să existe încă din anul 1992 în baza Art. 14 din Legea nr. 14/1992, protocolul de colaborare între SRI și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (PICCJ) a stârnit cel mai mult interes. Dacă colaborarea dintre SRI și DIICOT nu este contestată, ea vizând urmărirea penală a teroriștilor, activitatea de informații care a dus la trimirea în judecată a unor persoane pentru infracțiuni de corupție a suscitât o campanie mediatică intensă și o activitate “fără egal” în cadrul comisiei (chiar dacă comisia se exprimase despre legalitatea protocoalelor sub conducerea fostului președinte, senatorul PSD – Adrian Țuțuianu).

Pentru a înțelege necesitatea colaborării SRI-DNA, este bine să reamintim câteva elemente publice care arată starea socială, legală și de securitate a României.

Rapoartele activității SRI, aprobate de Parlamentul României, au explicat aproape anual faptul că fenomenul corupției are un efect puternic negativ asupra dezvoltării României. Discutăm aici inclusiv despre rapoarte din perioada în care președinte era Ion Iliescu și premier era Adrian Năstase.

Din raportul de activitate al SRI din anul 2001, aprobat de Parlamentul României:

Din perspectiva competențelor și atribuțiilor legale (inclusiv în cooperare inter-instituțională) și în conformitate cu sarcinile trasate de organismele cu rol de coordonare strategică [n.a. CSAT], S.R.I a abordat problematica generată de **corupție** și criminalitate organizată drept o prioritate, date fiind efectele negative ale acesteia asupra fiecărei dimensiuni interne și a componentei externe a securității naționale.

În 2001, guvernul Adrian Năstase emite **Hotărârea de guvern²⁷ nr. 1.065 din 25 octombrie 2001** privind aprobarea **Programului național de prevenire a corupției** și a Planului național de acțiune împotriva corupției. În această hotărâre putem observa **referirea la echipe de lucru comune, delegarea de experți între instituții și încheierea de protocoale de colaborare între instituții.**

²⁷Text complet HG 1065 din 25/10/2001: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/32271>

HG 1065 din 25/10/2001: “În scopul efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a **infracțiunilor de corupție** și a infracțiunilor asimilate acestora, legea prevede obligația organelor care **au competente legale în descoperirea [n.a. SRI]** și urmărirea acestor infracțiuni **[n.a. procuratura]** de a delega pe timp de un an, la cererea procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, numărul necesar de persoane specializate în acest domeniu, pentru a îndeplini, sub directă conducere, supraveghere și control nemijlocit al procurorilor din structurile specializate, actele procesuale conferite de lege. Aceste prevederi au fost transpuse în practica prin constituirea de **echipe mixte, în baza protocoalelor** semnate cu Ministerul de Interne și cu Ministerul Finanțelor Publice, din acestea făcând parte ofițeri de poliție și specialiști în domeniile financiar, bancar și vamal.”

HG 1065 din 25/10/2001: 4.1.2 menționează ca obiective: “e) Cooperarea instituțională: consolidarea, la nivelul Secției de combatere a corupției și a criminalității organizate, din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, precum și al structurilor din teritoriu, a echipelor mixte formate din procurori, politisti, experți în domeniile financiar, bancar și vamal, specializați în prevenirea și controlul corupției și al criminalității organizate; asigurarea coordonării eforturilor instituțiilor cu atribuții în domeniul prevenirii și controlului corupției, în sensul evitării paralelismelor și a dificultăților de comunicare; **încheierea de protocoale de colaborare între aceste instituții** și participarea la programe comune în domeniul prevenirii și controlului social al corupției.”

Din raportul de activitate al SRI din anul 2002, aprobat de Parlamentul României:

S-a acționat pentru susținerea, prin modalități de acțiune specifice, a eforturilor instituțiilor de autoritate pe **linia combaterii activităților din sfera/asociate fenomenului de corupție**, prin valorificarea instrumentelor oferite de crearea unui cadru normativ special (Hotărârea Guvernului României privind aprobarea Programului Național de Prevenire a Corupției și a Planului Național de Acțiune Împotriva Corupției, din 25.10.2001)

În raportul de activitate al SRI din anul 2009, **aprobat de Parlamentul României, se menționează protocolul de colaborare cu PICCJ:**

“Totodată, în conformitate cu dispozițiile legislației în vigoare și prevederile

Protocolului de cooperare între Serviciul Român de Informații și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin în domeniul securității naționale, SRI a acordat asistență tehnică de specialitate organelor de cercetare și urmărire penală”

Din raportul de activitate al SRI din anul 2010, aprobat de Parlamentul României:

“s-a intensificat colaborarea cu organele de urmărire penală, materializată într-o creștere semnificativă a numărului informărilor sau sesizărilor trimise, respectiv al acțiunilor desfășurate în cooperare;”

“fundamentarea HCSAT nr.69/2010 privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale și contribuția consistentă la activitățile Grupului de Lucru Interinstituțional (GLI) și ale grupurilor de lucru operative înființate în baza acesteia.

*“SRI a pus la dispoziția GLI informări care au fundamentat destructurarea unor rețele de criminalitate economico-financiară și prevenirea producerii unor prejudicii la adresa intereselor naționale în domeniu; - destructurarea – în cooperare cu DNA și DIICOT – a unor rețele complexe de contrabandă, crimă organizată și **corupție**; “*

În februarie 2017, senatorul PSD Adrian Țuțuianu, în calitate de președinte al comisiei de control SRI, a arătat că există hotărâri ale CSAT din 2004 și 2007 care prevedeau cooperarea dintre SRI și Ministrul Public.

VIII. De ce erau secrete aceste protocoale?

Motivele sunt multiple. Unul dintre aceste motive poate fi regăsit în legea de organizare a SRI, nr. 14/1992.

Legea 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații

Articolul 45. Documentele interne de orice fel ale Serviciului Român de Informații au caracter de secret de stat, se păstrează în arhiva sa proprie și nu pot fi consultate decât cu aprobarea directorului, în condițiile legii.

Astfel, orice acord sau protocol de colaborare/cooperare între SRI și alte instituții este un document intern al SRI și are caracter secret. În general, întreaga activitate a SRI este secretă și pentru a preîntâmpina sau corecta eventuale abuzuri există comisia de control parlamentar. Astfel, un control permanent și riguros ar fi văzut și emis puncte de vedere asupra acestor protocoale.

IX. Corupția și Serviciul Român de Informații

Pe lângă referirile anuale din rapoartele de activitate ale SRI legate de corupție, ca fenomen endemic în statul român, putem întâlni corupția în toate strategiile naționale de apărare a României. Legea 473 din 2004 (ce a înlocuit Ordonanța Guvernului nr. 52/1998), privind planificarea apărării, specifică faptul că Strategia națională de apărare a României este documentul programatic pentru apărarea României și explică cum este elaborat și aprobat²⁸. Aceeași lege prevede și răspunderea²⁹ civilă sau penală a persoanelor/ instituțiilor abilitate în cazul nerespectării strategiei naționale de apărare.

²⁸ Legea 473/2004, Articolul 5 alin (1) "Strategia națională de apărare a României este documentul de bază care fundamentează planificarea apărării la nivel național. Președintele României, în termen de cel mult 6 luni de la data depunerii jurământului, prezintă Strategia națională de apărare Parlamentului, care o dezbată și o aprobă, prin hotărâre, în cadrul unei ședințe comune."

²⁹ Legea 473/2004, Articolul 13 Încălcarea ori nedeplinirea prevederilor prezentei legi de către persoanele cu atribuții în organizarea și realizarea planificării apărării atrage, după caz, răspunderea administrativă, civilă sau penală.

Astfel, Strategia de Securitate Națională a României³⁰ 2001-2005, aprobată prin Hotărârea Parlamentului României în 18 decembrie 2001 prevede:

“5.5. În domeniul siguranței naționale și ordinii publice

Direcțiile de acțiune în acest domeniu sunt:

- combaterea eficace a terorismului, corupției și crimei organizate, inclusiv prin diverse forme de cooperare regională și subregională;”

În Strategia de Apărare a Țării 2015-2019, adoptată prin Hotărârea Parlamentului numărul 33 din 2015³¹ prevede:

“4.2.3. Dimensiunea de informații, contrainformații și de securitate:

- identificarea și semnalarea actelor de corupție;”

În baza Legii nr. 415/2002 CSAT emite hotărâri, potrivit legii, care sunt obligatorii pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice la care se referă.

CSAT a emis hotărârea nr 17 din 2005 prin care a introdus corupția în structura Strategiei de Securitate Națională cu scopul de a întări lupta împotriva evaziunii fiscale. Decizia CSAT 17/2005 a impus SRI să desfășoare activități informative cu scopul prevenirii actelor de corupție și evaziune fiscală, ca amenințări la siguranța națională. SRI este obligat să pună în aplicare hotărârile CSAT în virtutea Legii de funcționare CSAT³² și a legii proprii de funcționare³³.

³⁰<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/59479>

³¹<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/169067>

³² *Legea CSAT numărul 415/2002 - Articolul 3 “In exercitarea atribuțiilor ce îi revin, Consiliul Suprem de Apărare a Țării emite hotărâri, potrivit legii, care sunt obligatorii pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice la care se referă. Acestea răspund, în condițiile legii, de măsurile luate pentru punerea lor în aplicare.”*

³³ *Legea SRI numărul 14/1992 - Articolul 1 “Serviciul Român de Informații este serviciul organizat de stat specializat în domeniul informațiilor privitoare la siguranța națională a României, parte componentă a sistemului național de apărare, activitatea sa fiind organizată și coordonată de Consiliul suprem de Apărare a Țării.”*

Concluzie

Prin **decizia politică** a Președintelui României, transpusă în Strategia de Securitate Națională a României și aprobată de Parlamentului României³⁴, fenomenele de corupție sunt agreate ca vulnerabilități la securitatea națională și menționate explicit ca direcții de acțiune în domeniul **siguranței naționale**. Prin hotărâri CSAT subsecvente SRI, în speța Hotărârea 17/2005, SRI, în calitate sa de serviciu organizat de stat, specializat în domeniul informațiilor privitoare la siguranța națională, este obligat să desfășoare activități informative legate de **fenomenul corupției**.

Deși corupția nu este explicit menționată în lista amenințărilor la adresa securității naționale (în legea 51/1991) SRI a solicitat mandate de siguranță națională pentru a obține date și informații despre fenomene de corupție (încadrându-se în exprimarea permisivă a articolul 3, litera f din legea 51/1991). Ca o paranteză, în legea 51/1991 nici amenințările de tip atacuri cibernetice nu erau trecute, însă, cu toate acestea, SRI se ocupă de aceste lucruri fără a-i fi contestate competențele. Aceste mandate sunt autorizate de către un judecător astfel încât procedura respectă standardele internaționale și legile în vigoare.

Atacurile cibernetice se regăsesc și în Strategia Națională de Apărare a României și acestea sunt considerate o amenințare la adresa securității naționale. Serviciul Român de Informații este autoritatea națională în materie de cyber-intelligence³⁵ și cooperează cu MCSI, MAPN, STS, precum și cu instituții private pentru implementarea programelor pe care le coordonează.

Astfel putem echivala abilitarea legală a SRI pentru a combate atacurile cibernetice cu cea pentru a combate fenomenul corupției. De ce PSD/ALDE/UDMR sunt interesați doar de a arata “ilegalitățile” făcute de SRI în lupta împotriva corupției dar nu spune nimic despre combaterea atacurilor cibernetice? Din nou, interesul PSD/ALDE/UDMR pentru a opri doar

³⁴<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/59479>

³⁵ “În calitate sa de autoritate națională în domeniul cyberintelligence, în urma desemnării de către CSAT, Serviciul Român de Informații, prin Centrul Național Cyberint, pledează și acționează pentru cunoașterea, prevenirea și contracararea vulnerabilităților, riscurilor și amenințărilor la adresa securității cibernetice a României.” Extras din <https://www.sri.ro/cyberint> la data **05.06.2018**

lupta anticorupție este evident și ușor de intuit văzând starea juridică a multor membri din aceste partide.

Problematica corupției a fost abordată de statul român, și în special de puterea legislativă, cu o jumătate de măsură. Parlamentul a aprobat rapoarte ale SRI care menționau corupția (dar și alte amenințări noi) ca fenomen cu efecte grave și a adoptat strategii de securitate care include corupția dar nu a actualizat cadrul legislativ. SRI a fost obligat să adune informații utile puterii executive în a preveni corupția, dar nu i s-a oferit un cadru legislativ adecvat.

Astfel, în situațiile care o impun, pentru documentarea noilor riscuri și amenințări la securitatea națională (cum ar fi corupția, migrația ilegală, infraționalitatea cibernetică, etc), SRI a obținut mandate de siguranță națională, folosind la limită forma permisivă în care a fost scrisă legea 51/1991. În special formularea articolului 3 a permis documentarea și prevenirea noilor amenințări (apărute ulterior anului 1991) în scopul realizării securității naționale. Deși aceste mandate au fost aprobate de judecători, într-o procedură legală, rezultatul acestor mandate a stârnit numeroase controverse.

Este importantă actualizarea cadrului legislativ pentru realizarea apărării și securității naționale, astfel încât să existe un cadru adecvat care să permită instituțiilor statului să fie flexibile și ușor adaptabile în fața oricărei amenințări, dar să existe și o limitare foarte clară împotriva abuzurilor ce ar putea fi făcută de aceleași instituții, prin încălcarea drepturilor și libertăților constituționale.

Ținând cont de impactul fenomenului, cât și de practicile europene, cadrul legislativ trebuie să includă în mod explicit și detaliat o strategie eficientă de luptă împotriva corupției, care să cuprindă toate resursele statului și în același timp să prevină comiterea unor abuzuri împotriva drepturilor fundamentale ale omului.

[Audierile comisiei. Show și voie bună.](#)

În ultimul an, numeroase persoane, mai mult sau mai puțin legate de activitatea acestor instituții, au fost chemate la audieri în cadrul comisiei. Opinia mea, ca membru al comisiei, este aceea că niciodată nu s-a urmărit în mod real aflarea adevărului.

Senzația multora dintre noi a fost aceea că singurul scop urmărit a fost de a crea spectacol public și de a transmite senzația că majoritatea guvernamentală se “luptă” cu

eventualele abuzuri. În realitate, la audieri au fost chemate inclusiv persoane care nu aveau nici un fel de informații, dar a căror singură calitate a fost aceea că au făcut declarații senzaționale în presă. Este cazul domnului Soviani. Aceste audieri au reprezentat o pierdere de timp și de resurse parlamentare.

Să fie foarte clar: consider că orice persoană care are ceva de spus despre activitatea SRI poate și trebuie să fie chemată la audieri, atât timp cât miza este aflarea adevărului și nu spectacolul mediatic. Din păcate, există riscul ca audierile din ultimul an să arunce în derizoriu eventuale audieri care chiar să conțină elemente noi și importante. Acesta este de fapt cel mai mare “succes” al domnului Manda.

Persoane audiate:

	DATA AUDIERII	PERSOANE AUDIATE	STARE JURIDICĂ
	<i>19 septembrie 2017</i>	<i>Daniel Dragomir</i>	<i>Fost ofițer SRI – 1 an cu suspendare</i>
	<i>26 septembrie 2017</i>	<i>Daniel Dragomir</i>	<i>Fost ofițer SRI – 1 an cu suspendare</i>
	<i>04 octombrie 2017</i>	<i>Strutinsky Gabriel Sorin</i>	<i>Om de afaceri -7 ani și 4 luni decizia nu este definitivă</i>
	<i>12 octombrie 2017</i>	<i>Ioan Tarnu</i>	<i>Director SRI Alba – 3 ani cu suspendare</i>
	<i>12 octombrie 2017</i>	<i>Alina Bica</i>	<i>Procuror șef DIICOT – 4 ani cu executare</i>
	<i>18 octombrie 2017</i>	<i>Ovidiu Puțura</i>	<i>Secretar de stat Ministerul Justiției – 5 ani cu executare</i>
	<i>18 octombrie 2017</i>	<i>Daniel Dragomir</i>	<i>Fost ofițer SRI – 1 an cu suspendare</i>
	<i>19 octombrie 2017</i>	<i>Elena Udrea</i>	<i>Ministru dezvoltării regionale și turismului – 6 ani de închisoare cu executare</i>
	<i>24 octombrie 2017</i>	<i>Ovidiu Puțura</i>	<i>Fost secretar de stat în Ministerul Justiției - condamnare definitivă la 5 ani de închisoare cu executare</i>

0	25 octombrie 2017	Dumitru Iliescu	Director SPP – Cercetat într-un dosar penal
1	25 octombrie 2017	Dedu Ion	Colonel SRI- sancționat disciplinar
2	01 noiembrie 2017	Adrian Sârbu	Om de afaceri – cercetat penal
3	09 noiembrie 2017	Dumitru Iliescu	Director SPP – Cercetat într-un dosar penal
4	15 noiembrie 2017	Horia Georgescu	Președinte ANI- condamnat în prima instanță la 4 ani
6	21 noiembrie 2017	Mircea Drăghici prin avocat	Deputat – urmărit penal
7	22 noiembrie 2017	Dumbravă Dumitru	Secretar general SRI
8	28 noiembrie 2017	Ghiulbenghian Florin Mihai	Președinte Fundația EurHONEST – condamnat 4 ani
9	20 februarie 2018	Călin Popescu-Tăriceanu	Președinte Senatul României – cercetat penal
0	27 februarie 2018	George Maior	Ambasadorul României în SUA
1	13 martie 2018	Florian Coldea	Profesor ANI, cadru SRI
2	05 aprilie 2018	Florian Coldea	Profesor ANI, cadru SRI
3	12 aprilie 2018	Horia Georgescu II	Președinte ANI- condamnat în prima instanță la 4 ani

4	04 mai 2018	- confidențial -	Procuror, fost procuror DNA
5	16 mai 2018	Daniel Dragomir IV	Fost ofițer SRI – 1 an cu suspendare

X. Activitatea SRI față de activitatea organelor de urmărire penală

Cu câteva excepții³⁶, SRI nu are dreptul de a face acte de urmărire penală. Pentru a putea înțelege diferența dintre activitatea realizată de SRI și cea realizată de procuratură, expun în continuare o comparație de obiective, mijloace și finalități între cele două instituții.

Serviciul Român de Informații	Ministerul Public (include parchetele, DNA și DIICOT)
Obiectiv	
Organizează și execută activități pentru culegerea, verificarea și valorificarea informațiilor necesare cunoașterii, prevenirii și contracarării oricăror acțiuni care constituie, potrivit legii, amenințări la adresa siguranței naționale a României.	Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor. ³⁷
Mijloace	
1. Activități informative specifice ³⁸ (surse secrete și tehnice) 2. Activitățile specifice culegerii ³⁹ de informații care presupun restrângerea	1. Activități de urmărire penală

³⁶ Legea nr. 14/1992 – Articol 13. Organele Serviciului Român de Informații **nu pot efectua acte de cercetare penală**, nu pot lua măsura reținerii sau arestării preventive și nici dispune de spații proprii de arest. Prin excepție, organele Serviciului Român de Informații pot fi desemnate organe de cercetare penală speciale conform art. 55 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică, conform prevederilor art. 57 alin. (2) teza finală din Codul de procedură penală.

³⁷ Constituția României, articolul 131

³⁸ Conform legii 14/1992

³⁹ Conform legii 51/1991

exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale ale omului (mandate de siguranță națională)	2. Metode speciale de supraveghere sau cercetare și se dispune de judecătorul de drepturi și libertăți ⁴⁰
Rezultate	
Date și informații	Probe
Beneficiari	
Președinție, Executiv sau Ministerul Public (din oficiu sau la cerere)	Instanțele de judecată
Rezultate în urma acțiunilor luate de beneficiari	
Scopuri preventive Înlăturarea amenințărilor și diminuarea riscurilor și vulnerabilitatilor asupra securității naționale.	Scopuri punitive Nicio persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală, iar orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit legii ⁴¹ .

7. Deficiențe în exercitarea controlului parlamentar

7.1 Lipsa reprezentării întregii populații

Prin decizia discreționară a PSD-ALDE, votanții Partidului Mișcarea Populară (PMP) nu sunt reprezentați în comisie. Toate actele normative relevante, Hotărârea Parlamentului României de înființare a comisiei nr.30/1993⁴², Regulamentul Camerei Deputaților⁴³ și Regulamentul Senatului⁴⁴ și Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului⁴⁵, prevăd faptul că trebuie respectată configurația inițială a Parlamentului în toate structurile acestuia.

⁴⁰Codul de procedură penală art. 138/139

⁴¹ Codul de procedura penală, articolul 8

⁴² Art 17 Dispozițiile prezentei hotărâri se completează cu prevederile aplicabile din Regulamentul¹ Camerei Deputaților, din Regulamentul Senatului, precum și din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, în măsura în care acestea din urmă nu contravin prevederilor prezentei hotărâri.

⁴³ Art 41 (1) Alcătuirea comisiilor Camerei Deputaților se face cu respectarea configurației politice inițiale a acesteia.

⁴⁴ Art 45 (1) Numărul locurilor în comisii ce revine fiecărui grup parlamentar se stabilește, în termenul hotărât de Biroul permanent, prin negocieri între reprezentanții grupurilor parlamentare, astfel încât să se respecte configurația politică a Senatului la începutul fiecărei sesiuni parlamentare.

⁴⁵ Art 4 (3) Liderii grupurilor parlamentare din Camera Deputaților și din Senat negociază componența numerică și propun componența nominală a structurilor comune prevăzute la alin. (1) și (2) și a conducerilor acestor structuri pentru a asigura respectarea configurației politice a celor două Camere și raportul dintre numărul deputaților și numărul senatorilor.

Astfel, prin privarea grupurilor parlamentare PMP de un loc în această comisie, parlamentarii PMP nu își pot îndeplini rolul⁴⁶ de a informa cetățenii în legătură cu activitatea SRI și controlul democratic asupra acestuia.

7.2. Cenzurarea mijloacelor de control democratic

Comisia are la dispoziție trei pârghii democratice pentru a exercita controlul democratic asupra SRI: 1) solicitările de informații scrise către SRI, 2) audierile și 3) controlul efectiv la sediile SRI.

Parlamentul României a decis că deciziile comisiei se iau prin majoritatea voturilor. Actuala conducere a comisiei, PSD/ALDE/UDMR, interpretează abuziv această hotărâre și cenzurează accesul altor grupuri parlamentare la pârghiile democratice de control.

Astfel, reprezentanții grupurilor minoritare nu pot adresa întrebări în scris către SRI, nu pot solicita audieri sau nu pot efectua controale la sediile SRI decât cu “aprobarea” prin vot a majorității PSD-ALDE-UDMR.

Acest comportament al PSD-ALDE-UDMR contravine oricărei norme democratice și echivalează cu o cenzură asupra mijloacelor de bază de informare ale membrilor comisiei⁴⁷. Comportamentul acestei majorități este contrastant în raport cu pârghiile de acces la metode de informare de care dispun în general grupurile parlamentare. Astfel, orice grup parlamentar poate chema în Parlament orice ministru sau chiar prim-ministrul și le poate adresa oricând orice întrebare legată de portofoliile acestora. Dacă în plenul Camerei Deputaților orice grup parlamentar poate audia prim-ministrul, este greu de înțeles cum majoritatea PSD-ALDE-UDMR refuză dreptul unui grup parlamentar de a formula întrebări în cadrul comisiei de control asupra SRI. Acest comportament trădează intențiile reale ale acestei majorități, de a permite obținerea de informații care validează teoriile conducătorilor PSD-ALDE, blocând în acest fel o investigație obiectivă care ar putea revela adevărul.

⁴⁶LEGE nr. 96 din 21 aprilie 2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor - Art 12 (2) Deputații și senatorii au obligația menținerii unui dialog permanent cu cetățenii pe problemele care îi interesează și care rezultă din asumarea și exercitarea mandatului de parlamentar.

⁴⁷ Pentru a îndrepta această situație am depus Proiectul de Hotărâre nr. 312/24.04.2018 care prevede explicit drepturile de informare ale fiecărui grup parlamentar. Proiectul a fost avizat negativ (majoritatea PSD/ALDE/UDMR) în cadrul comisiei.

Printre solicitările de informare care au fost blocate de majoritatea PSD-ALDE-UDMR menționez:

- Am solicitat transmiterea către SRI a unei serii de întrebări pentru a clarifica aspecte din raportul secret de activitate a SRI pentru anul 2016 - majoritatea PSD-ALDE-UDMR a refuzat transmiterea solicitării către SRI. Aici, majoritatea din jurul domnului Manda a acționat ca scut la SRI.
- În urma declarațiilor sale publice, am solicitat audierea Președintelui Camerei Deputaților Liviu Dragnea - majoritatea PSD-ALDE-UDMR a refuzat organizarea acestei audieri, deși în media liderul PSD ne spunea că dorește să fie invitat.
- Pentru a lămuri acuzele despre interceptări ilegale am solicitat un control la unitățile SRI care se ocupă cu aceste mijloace, având astfel posibilitatea să investigăm metodele de punere în aplicare ale mandatelor de interceptare - majoritatea PSD-ALDE-UDMR a refuzat transmiterea solicitării către SRI, continuând să colporteze alegațiile persoanelor audiate fără a face o minima verificare a veridicității acestora. Și în acest caz, majoritatea PSD-ALDE-UDMR a acționat ca protector al SRI.
- Caz concret. Am solicitat transmiterea unor întrebări legate de cazul HexiPharma, care ar fi putut aduce lumină în lanțul responsabilității în prevenirea acestei situații - majoritatea PSD-ALDE-UDMR a refuzat transmiterea solicitării către SRI. Cazul HexiPharma este emblematic pentru a elucida cauzele unor astfel de situații, iar cei din PSD-ALDE-UDMR nu doresc descoperirea și rezolvarea acestor probleme sistemice. De ce a refuzat domnul Manda să solicite informații despre unul dintre cele mai importante cazuri din România ultimelor trei decenii? Domnul Manda nu a explicat niciodată public.

XII: Carențe legislative care afectează munca comisiei de control SRI

1. Lipsa unor mecanisme care să includă un minim nivel de responsabilitate la nivelul Guvernului în ceea ce privește măsurile luate în urma informărilor primite de la serviciile de informații. Acest mecanism poate include o escaladare ierarhica a informărilor și includerea comisiilor parlamentare de control în verificarea și corectarea lipsei de dispunere de măsuri din partea Guvernului (în virtutea legii 115/1999 prin răspunderea ministerială).

2. Neconcordanța terminologiei care vizează conceptele de apărare a țării din legislație. Legea 51/1991 vorbește despre securitatea națională, legea 14/1992 definește SRI ca organ specializat în siguranța națională, dar vorbește și despre securitatea națională. Cui folosesc aceste neînțelegeri și mai ales de ce PSD refuză în mod constant adoptarea unei legislații noi care să răspundă amenințărilor din prezent?
3. Legea 51/1991 descrie lacunar mecanismul pentru solicitarea, avizarea, emiterea și verificarea mandatelor de autorizare a măsurilor care încalcă drepturile și libertățile civile. Ținând cont că aceste măsuri încalcă, chiar și cu acordul unui judecător, drepturi și libertăți fundamentale, este necesară o clarificare a legislației, inclusiv în situațiile post-factum (metodele de notificare și verificare a unor potențiale abuzuri în cadrul punerii în aplicare a acestor mandate).
4. Neadaptarea legislației în domeniul apărării cu realitățile de securitate, cât și cu exigențele în respectarea drepturilor și libertăților civile, o temă predilectă a domnilor Tăriceanu și Dragnea, care refuză însă în mod constant să ofere și o rezolvare în Parlament a acestor chestiuni.

XI. Concluzii

Într-un stat de drept, persoanele se bucură de prezumpția de nevinovăție, iar instituțiile sau persoanele juridice (publice sau private) realizează acțiuni și emit documente prezumate a fi legale. Controlul de legalitate și măsurile pentru restabilirea legalității se realizează de către instanțe specializate naționale sau internaționale, în urma sesizărilor punctuale. Acest principiu este fundamental într-o democrație de tip euro-atlantic și într-un stat de drept.

Sub conducerea senatorului Claudiu Manda, și prin votul majorității PSD-ALDE-UDMR, comisia a încălcat Articolul 6 alin 8 din Hotărârea Parlamentului⁴⁸ nr 30/1993. Astfel, membrii majorității PSD-ALDE-UDMR au folosit în mod abuziv pârgھیile de control parlamentar în următorul mod:

- a. Prin discursurile președintelui comisiei au fost colportate în spațiul public mesajele persoanele audiate, care acuză nefondat și fără probe SRI de ilegalități și abuzuri. Aceste acțiuni au creat o atmosferă de neîncredere în jurul acțiunilor SRI.
- b. Au blocat accesul la o informare corectă și completă pentru reprezentanții celorlalte grupuri parlamentare.
- c. Au blocat invitații la audieri pentru persoane pe care au dorit să le protejeze (ex: refuzul audierii domnului Liviu Dragnea, deși am cerut în mod constant acest lucru în comisie).
- d. Biroul comisie, format din 3 membri, a pus în aplicare decizii fără acordul plenului comisiei (ex: invitații de persoane în audiere fara o decizie a comisiei, organizarea de controale în sediile SRI fără o decizie și dezbateri în plenul comisiei asupra oportunității și tematicii de control), încălcând astfel Hotărârea Parlamentului. S-a ajuns în situația ca membrii comisiei să fie anunțați că vor merge în control al SRI, fără a li se spune însă ce se urmărește!
- e. A blocat inițierea de controale la sediile SRI la cererea altor reprezentanți ai comisiei, din afara majorității de guvernare, deși acele cereri erau punctuale și urmăreau problematici clare.

⁴⁸HOTĂRÂRE nr. 30 din 23 iunie 1993 privind organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații "(8) Comisia apără onoarea și demnitatea cadrelor instituției lezate de afirmații sau acțiuni prin care se nasc suspiciuni asupra integrității lor morale."

Personal, consider că demersurile parlamentarilor PSD/ALDE/UDMR din cadrul comisiei de control au fost orientate spre acțiuni care să valideze concluzia exprimată public de liderii partidelor de la guvernare (Călin Popescu Tăriceanu și Liviu Dragnea, care au acuzat conducerea SRI de acțiuni ilegale și abuzive). Mai mult, prin lipsa de acțiuni concrete de control (inspecții la sediile SRI pentru a verifica modul de punere în aplicare a protocoalelor și verificarea în unitățile SRI a alegațiilor, petențiilor și persoanelor audiate) actuala majoritate PSD-ALDE-UDMR a permis și ajutat în crearea și menținerea unei percepții de lipsa de legalitate în acțiunile SRI și implicit în activitatea instituțiilor care au colaborat cu SRI. Această concluzie este întărită și de faptul că această comisie, sub conducerea senatorului PSD Adrian Țuțuianu a investigat și s-a exprimat despre legalitatea⁴⁹ și oportunitatea protocoalelor încheiate de SRI cu alte instituții.

În încercarea de a obține “dovezi” și “victorii” de etapă și pentru a masca lipsa de probe în susținerea acuzațiilor aduse unor cadre SRI, majoritatea PSD-ALDE-UDMR a folosit în mod abuziv pârgھیile de control parlamentar:

1. Membrii PSD-ALDE-UDMR au votat și solicitat demiterea din funcție a generalului Dumitru Dumbravă. Această solicitare nu are niciun temei legal, atributul managementului de personal fiind în responsabilitatea Directorului SRI și nu a comisiei de control parlamentar.
2. Membrii PSD-ALDE-UDMR au votat și solicitat audierea ambasadorului României la Washington, domnul George Maior, motivând neconcordanța dintre aprecierea gradului de prietenie (“vag” față de “buni prieteni”), dintre declarațiile acestuia și ale domnului Horia Georgescu. Astfel, pârgھیia audierii este folosită abuziv și cu un pretext hilar, care nu are nimic de a face cu obiectivele comisiei de control. Acesta este un caz clar care ne arată că președintele Manda a urmărit doar spectacolul mediatic.
3. Membrii PSD-ALDE-UDMR au hotărât redactarea unui raport parțial despre activitatea și concluziile comisiei. Acest document a fost redactat în secret față de reprezentanții grupurilor minoritare, a fost expus într-o ședință și supus la vot pentru publicare în aceeași ședință. Nu au oferit timp pentru a-l analiza și

⁴⁹<http://www.capital.ro/tutuianu-protocoalele-incheiate-de-sri-sunt-legale-si-normale.html>

celorlalți membri ai comisiei și au refuzat încă de la început orice opinie separată. Practic, nu discutăm despre un raport al comisiei de control SRI, ci de un raport al majorității PSD-ALDE-UDMR.

Majoritatea PSD-ALDE-UDMR încearcă să acrediteze ideea că acțiunile fostei conduceri a SRI ar fi ilegale și că actuala conducere ar fi restaurat legalitatea în activitatea sa. Consider că această perspectivă are rațiuni politice și de altă natură.

Ce ar trebui făcut în continuare?

Comisia ar trebui să investigheze și să realizeze o verificare minimală a alegațiilor din spațiul public sau din cadrul audierilor, înainte de a colporta, prin vocea președintelui comisiei, acuzații fără probe. În momentul probării unor acuze, comisia trebuia să ia măsuri puternice și ferme pentru restabilirea legalității, începând cu impunerea modificării normelor interne ale SRI, sesizarea procuraturii, până la tragerea la răspundere a directorului serviciului.

Comisia ar trebui să meargă în control la sediile SRI pentru a verifica:

1. Modul de desfășurare a unor operațiuni complete de colaborare cu PICCJ, în dosare alese aleatoriu. Trebuie verificate documentele și informațiile schimbate între SRI și PICCJ și audiați ofițerii responsabili pentru a determina dacă această colaborare instituțională a depășit sau nu cadrul legal.
2. Inspectat și auditat sistemul de interceptari al telecomunicațiilor cu accent asupra verificărilor interne de legalitate și conformare cu limitele stricte ale mandatelor semnate de un judecător.
3. Inspectat și verificat normativele prin care se descrie activitatea de culegere de informații, de transformare în produse informative, cât și activitatea de informare a beneficiarilor. Inspecția trebuie să se concentreze asupra mecanismelor interne care consemnează și previn posibilitatea transmiterii selective sau temporizat subiectiv de informări către beneficiari.
4. Verificarea normelor și procedurilor interne legate de informarea persoanelor asupra cărora s-au luat măsuri care restrang temporar drepturi și libertăți civile.

În urma unor verificari și analize amănunțite, comisia trebuie să informeze corect și complet opinia publică în legătură cu starea de legalitate a acțiunilor SRI și să ajute la crearea unui climat de încredere în instituțiile statului și în domnia legii.

Stenogramele ședințelor comisiei SRI, după eliminarea pasajelor care includ informații care pot afecta securitatea națională, trebuie desecretizate și publicate. Ele vor revela modul în care majoritatea PSD-ALDE-UDMR conduce această comisie. Doar astfel publicul și jurnaliștii vor înțelege că domnul Manda face un joc dublu.

Comisia trebuie să renunțe imediat la serviciile SRI pentru înregistrarea și stenografierea ședințelor de comisie. Am semnalat această situație aberantă, instituția controlată înregistrează și stenografiază ședințele instituției care o controlează.

Întrebări la care comisia ar trebui să răspundă anual:

- 1) Câte infracțiuni la securitatea națională au fost prevenite în urma informărilor realizate de SRI?
- 2) Câte fapte de corupție au fost prevenite (deci nu s-au înlăptuit) în urma informărilor realizate de SRI? Ce prejudiciu direct ar fi avut aceste fapte?
- 3) Câți bani au fost aduși la bugetul de stat în urma prevenirii sau recuperării unor acte de evaziune fiscală în urma informărilor realizate de SRI?
- 4) În ce măsură SRI și-a realizat obiectivele și prioritățile trasate prin strategia de securitate națională?
- 5) S-au constatat încălcări ale legii sau abuzuri asupra drepturilor și libertăților cetățenilor în activitatea SRI? Cum au fost pedepsite și ce s-a făcut pentru a preveni incidente viitoare?

Anexa 1 – Mandate

Mandatele de siguranță națională

În baza legii 51/1991 organele de stat cu atribuții în domeniul securității naționale sunt abilitate să solicite și să obțină mandate de siguranță națională pentru realizarea obiectivului de securitate națională așa cum este definit prin articolul 1⁵⁰ din Legea nr. 51/1991. Aceste mandate sunt solicitate și obținute, în urma aprobării unui judecător, conform procedurii administrative descrise la articolele 15-21 din Legea Nr. 51/1991. În baza acestei legi, Serviciul Român de Informații, ca toate celelalte servicii de informații, obține mandate de siguranță națională și le pune în aplicare. Aceste mandate sunt necesare pentru a obține informații în scopul prevenirii concretizării unor amenințări la adresa securității naționale sau a săvârșirii unor infracțiuni.

Datele și informațiile obținute sunt transmise către beneficiarii legali (în principal puterea executivă) care pot lua măsuri pentru prevenirea materializării riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale. Dacă în timpul activității obișnuite a SRI sau în cadrul punerii în aplicare a mandatelor de siguranță națională (sau a mandatelor de supraveghere tehnică) rezultă săvârșirea unor infracțiuni, atunci SRI este obligat să informeze organele de aplicare a legii.

Mit	Explicație
SRI are “informații” despre fapte de corupție sau alte infracțiuni făcute de diverse persoane, le ține ascunse și îi șantajează pe aceștia. Astfel, SRI controlează oameni din media, din politică, din companii și chiar din	SRI este obligat conform propriei legi de funcționare, Codului Penal, legii de funcționare a DNA să furnizeze astfel de informații către organele de urmărire penală, omisiunea sau transmiterea informației către

⁵⁰ Prin securitatea națională a României se înțelege starea de legalitate, de echilibru și de stabilitate socială, economică și politică necesară existenței și dezvoltării statului național român ca stat suveran, unitar, independent și indivizibil, menținerii ordinii de drept, precum și a climatului de exercitare neîngrădită a drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, potrivit principiilor și normelor democratice statornicite prin Constituție.

justiție.	persoane neautorizate ⁵¹ fiind pedepsită.
-----------	--

Mandatele de supraveghere tehnică (analiza începând cu anul 2010)

Supravegherea tehnică este reprezentată de ansamblul de măsuri care include supravegherea comunicațiilor, localizare, supraveghere audio/video. Aceste măsuri, care restrâng drepturi și libertăți civile, prevăzute în Codul de Procedură Penală la articolul 139, sunt dispuse de un judecător și puse în aplicare sub coordonarea procurorului de caz.

SRI a fost abilitat prin lege să pună în aplicare mandate de supraveghere tehnică în baza Codului de procedura penală (CPP) din 1 iulie 2010.

Codul de Procedură Penală - Art 142 alin (1) Procurorul pune în executare supravegherea tehnică ori poate dispune ca aceasta să fie efectuată de organul de cercetare penală sau de lucrători specializați din cadrul poliției ori de alte organe specializate ale statului.

Până în anul 2016, la solicitarea procurorilor SRI, a pus în aplicare mandate de supraveghere tehnică.

Prin decizia CCR 51/2016 sintagma „ori de alte organe specializate ale statului” din art 142 din CPP a fost declarată neconstituțională. Pe cale de consecință, SRI nu mai putea pune în aplicare, la solicitarea procurorului, mandatele de supraveghere tehnică. Decizia CCR a fost luată cu majoritate de voturi, dar 2 judecători (printre care și Tudorel Toader, actual Ministru al Justiției PSD) au făcut opinie separată, exprimându-și dezacordul față de decizia luată.

Pentru a pune în acord legislația cu decizia CCR, Guvernul Cioloș emite Ordonanța de urgență nr.6/2016, privind unele măsuri pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică dispuse în procesul penal. Prin aceasta ordonanța sunt clarificate situațiile în care SRI poate asista procuratura: în cazul infracțiunilor comise de militari sau infracțiuni

⁵¹<http://www.mediafax.ro/social/generalul-sri-ovidiu-soare-3-ani-de-inchisoare-cu-suspendare-sub-supraveghere-cico-dumitrescu-achitat-10560055>

de corupție și de serviciu, comise de personalul navigant al marinei civile sau în cazul infracțiunilor contra securității naționale sau de terorism.

OUG 6/2016

1. La articolul 57, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins: "(2) Organele de cercetare penală speciale efectuează acte de urmărire penală numai în condițiile art. 55 alin. (5) și (6), corespunzător specializării structurii din care fac parte, în cazul săvârșirii infracțiunilor de către militari sau în cazul săvârșirii infracțiunilor de corupție și de serviciu prevăzute de Codul penal săvârșite de către personalul navigant al marinei civile, dacă fapta a pus sau a putut pune în pericol siguranța navei sau navigației ori a personalului. De asemenea, organele de cercetare penală speciale pot efectua, în cazul infracțiunilor contra securității naționale prevăzute în titlul X din Codul penal și infracțiunilor de terorism, din dispoziția procurorului, punerea în aplicare a mandatelor de supraveghere tehnică."

2. Articolul 13 se modifică și va avea următorul cuprins: "Art. 13. - Organele Serviciului Român de Informații nu pot efectua acte de cercetare penală, nu pot lua măsura reținerii sau arestării preventive și nici dispune de spații proprii de arest. Prin excepție, organele Serviciului Român de Informații pot fi desemnate organe de cercetare penală speciale conform art. 55 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică, conform prevederilor art. 57 alin. (2) teza finală din Codul de procedură penală."

Anexa 2 - Expertiza juridică a SRI

În ultimul an, numeroase persoane, din instituțiile statului (din partea puterii judecătorești, dar și din partea puterii legislative – în special din partea grupurilor PSD-ALDE) dar și din mass-media, au lansat acuzații despre ilegalitățile comise de către SRI sau despre documente ilegale întocmite de SRI. În acest sens merită menționat că adesea, tocmai reprezentanții acelorși instituții au solicitat și utilizat expertiza juridică din partea SRI.

SRI a făcut o solicitare oficială pentru a furniza puncte de vedere juridice pentru comisiile de redactare a noilor coduri penale/procedura penală. SRI este și entitate avizatoare pe diverse acte normative, sens în care formula și puncte de vedere remise Guvernului sau Parlamentului.

Reprezentanții SRI sunt adesea invitați în dezbateri în comisiile de specialitate unde li se cer oficial opinii juridice.

http://www.cdep.ro/comisii/tehnologia_informatiei/pdf/2012/sz041719.pdf

http://www.cdep.ro/comisii/tehnologia_informatiei/pdf/2015/sz0922.pdf

http://www.cdep.ro/comisii/tehnologia_informatiei/pdf/2012/sz040205.pdf

<https://www.bof.nl/wp-content/uploads/drd-infringement-procedures/20160122/20120522-021-adopted-proposals-to-legislative-proposal-ro.pdf>

Reprezentanții SRI au fost chemați în mod oficial la CSM și INM, pentru a asigura expertiza și a exprima puncte de vedere în legătură cu modificări legislative sau aspecte juridice.

http://old.csm1909.ro/csm/linkuri/27_05_2011_41286_ro.pdf

SRI a fost solicitat să se implice în formarea continuă la Institutul Național al Magistraturii, dar și la seminarii cu auditorii din justiție.

http://old.csm1909.ro/csm/linkuri/21_10_2011_44626_ro.pdf

SRI este invitat în mod oficial de organizații din societatea civilă⁵²⁵³⁵⁴ pentru a susține opinii și pentru puncte de vedere pe probleme de interes în societate.

⁵²<https://www.luju.ro/institutii/ong/alerta-facias-parlamentul-trebuie-sa-legifereze-urgent-legile-sigurantei-nationale-seful-directiei-juridice-a-sri-dumitru-dumbrava-recunoaste-ca-nu-se-poate-trimite-un-camion-de-aparatura-la-iccj-pentru-ca-inregistrările-sa-poata-fi-expertizate-niciun-exp>

⁵³<http://www.freedomhouse.ro/stiri/evenimente/item/165-preg%C4%83tire-specializat%C4%83-pentru-judec%C4%83tori-%C3%AEn-protoc%C5%A3ia-documentelor-clasificate-%C5%9Fi-expertizele-audio-video-%C3%AEn-dosarele-de-corup%C5%A3ie>

⁵⁴<https://dezbateri.juridice.ro/3682/securitatea-cibernetica-drepturile-omului-vs-siguranta-nationala>